

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ ēkōnapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkōnapañcāśaḥ sargaḥ ॥

grāmyāṇāṃ vārtāṃ śṛṇvataḥ śrīrāmasya
kōsalasīmānamatikramya gamanaṃ
vēdaśrutigōmatīsyandikākhyāḥ saritaḥ samuttīryya tasya
sumantraṃ prati kiñcinnivēdanam

rāmō'pi rātrīśēṣēṇa
tēnaiva mahadantaram |
jagāma puruṣavyāghraḥ
piturājñāmanusmaran ॥ 2.49.1 ॥

tathaiva gacchatastasya
vyapāyād rajanī śivā |
upāsyā tu śivāṃ sandhyāṃ
viṣayānatyagāhata ॥ 2.49.2 ॥

grāmān vikṛṣṭasīmāntān
puṣpitāni vanāni ca |
paśyannatīyayau śīghraṃ
śanairiva hayōttamaiḥ ॥ 2.49.3 ॥

śṛṇvan vācō manuṣyāṇām
 grāmasaṃvāsavāsinām |
 rājānaṃ dhig daśarathaṃ
 kāmasya vaśamāsthitaṃ || 2.49.4 ||

hā nṛśaṃsādya kaikēyī
 pāpā pāpānubandhinī |
 tīkṣṇā sambhinnamaryādā
 tīkṣṇakarmaṇi vartatē || 2.49.5 ||

yā putramīdṛśaṃ rājñāḥ
 pravāsayati dhārmikam |
 vanavāsē mahāprājñāṃ
 sānukrōśaṃ jitēndriyam || 2.49.6 ||

kathaṃ nāma mahābhāgā
 sītā janakanandinī |
 sadā sukhēṣvabhiratā
 duḥkhānyanubhaviṣyati || 2.49.7 ||

ahō daśarathō rājā
 niḥsnēhaḥ svasutaṃ prati |
 prajānāmanaghaṃ rāmaṃ
 parityaktumihēcchati || 2.49.8 ||

ētā vācō manuṣyāṇām
 grāmasaṃvāsavāsinām |
 śṛṇvannatīyayau vīraḥ
 kōsalān kōsalēśvaraḥ || 2.49.9 ||

tatō vēdaśrutim nāma
 śivavārivahāṃ nadīm |
 uttīryābhimukhaḥ prāyā -
 dagastyādhyuṣitāṃ diśam || 2.49.10 ||

gatvā tu suciraṃ kālaṃ
 tataḥ śītavahāṃ nadīm |
 gōmatim gōyutānūpā -
 matarat sāgaraṅgamām || 2.49.11 ||

gōmatim cāpyatikramya
 rāghavaḥ śīghragairhayaiḥ |
 mayūrahaṃsābhirutām
 tatāra syandikāṃ nadīm || 2.49.12 ||

sa mahim manunā rājñā
 dattāmikṣvākavē purā |
 sphītāṃ rāṣṭravṛtām rāmō
 vaidēhīmanvadarśayat || 2.49.13 ||

sūta ityēva cābhāṣya
 sārathim tamabhīkṣṇaśaḥ |
 haṃsamattasvaraḥ śrīmā -
 nuvāca puruṣōttamaḥ || 2.49.14 ||

kadāhaṃ punarāgamyā
 sarayvāḥ puṣpitē vanē |
 mṛgayāṃ paryaṭiṣyāmi
 mātṛā pitṛā ca saṅgataḥ || 2.49.15 ||

nātyarthamabhikāṅkṣāmi
 mṛgayāṃ sarayūvanē |
 ratirhyēṣātulā lōkē
 rājarṣigaṇasammataḥ || 2.49.16 ||

rājarṣīṇāṃ hi lōkē'smin
 ratyartham mṛgayā vanē |
 kālē kṛtāṃ tām manujai -
 rdhanvināmabhikāṅkṣitām || 2.49.17 ||

sa tamadhvānamaikṣvākāḥ
 sūtaṃ madhurayā girā |
 taṃ tamarthamabhiprētya
 yayau vākyamudīrayan || 2.49.18 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 ayōdhyākāṇḍē ēkōnapañcāśaḥ sargaḥ ||